

Kursplan för

Psykologiska behandlingsmetoder inklusive psykoterapi, 30 hp

Psychological Treatment, Including Psychotherapy, 30 credits

Denna kurs är nedlagd, för mer information se rubriken Övergångsbestämmelser i den sista versionen av kursplanen.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

HT11 , [HT12](#)

Kurskod	2PS023
Kursens benämning	Psykologiska behandlingsmetoder inklusive psykoterapi
Hp	30 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Psykologi
Nivå	AV - Avancerad nivå
Betygsskala	Väl godkänd, godkänd, underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för klinisk neurovetenskap
Beslutande organ	Programnämnd 8
Datum för fastställande	2011-05-13
Reviderad av	Programnämnd 8
Senast reviderad	2011-10-10
Kursplanen gäller från	Höstterminen 2011

Särskild behörighet

Godkänt resultat från psykologprogrammets termin 1-7 omfattande 210 högskolepoäng samt minst 15 högskolepoäng från termin 8. Student som underkänts på verksamhetsförlagd utbildning (VFU)/motsvarande till följd av att studenten visat så allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskerats, är behörig till nytt VFU-tillfälle först när den individuella handlingsplanen har fullföljts.

Mål

Moment 1 Efter genomgången kurs ska studenten kunna: - Under handledning självständigt genomföra beteendeanalys/bedömning, behandlingsplanering, behandlingsarbete samt behandlingsutvärdering med klient (barn och/eller vuxen) som har vanligt förekommande problematik (t.ex., ångestsyndrom/förstämningssyndrom, hälso- eller stressrelaterade problem) - Planera för och genomföra egen klinisk utvärdering av klientarbetet i enlighet med psykoterapeutisk forskningsmetodik, samt kritiskt granska och analysera detta arbete - Skriva behandlingsrapport samt redogöra och kritiskt

reflektera kring erfarenheter av behandling för minst 2 klienter Moment 2 Efter genomgången kursmoment ska studenten kunna: - Samtala med/förmedla information om psykologi/psykologiska verksamhetsområdet på ett sätt som är anpassat till personer utan särskilda förkunskaper - På ett självständigt sätt använda adekvata samtals- och intervjumetodiska färdigheter, inklusive motiverande samtalsstrategier - Reflektera och analysera hur ens eget beteende, förhållningssätt, bakgrund, tankar, attityder, slutsatser, mm kan påverka samtalsituationen Moment 3 Efter genomgången kurs ska studenten kunna: - Redogöra för förväntade effekter och eventuella biverkningar vid läkemedels- och kombinationsbehandling vid centrala psykiatriska syndrom - Diskutera frågeställningar om behandlingsbehov utifrån ett farmakologiskt respektive psykologiskt perspektiv Moment 4 Efter genomgången kurs ska studenten kunna: - Redogöra för psykoterapeutisk forskningsmetodik samt planera för single-case design - På ett integrerat sätt redogöra för, kritiskt granska och diskutera evidensbaserade principer, forskningsfynd samt olika behandlingsmodeller vid vanligt förekommande problematik såsom exempelvis ångest, förstämningssyndrom, ätstörningar, missbruk, personlighetsstörningar och psykoser, trauma/sorg/kris, parproblematik - Illustrera och modellera tillämpningen av centrala evidensbaserade principer/tekniker Moment 5 Efter genomgången kurs ska studenten kunna: - På ett integrerat sätt analysera likheter och skillnader, fördelar och nackdelar, med olika teoretiska perspektiv och skolor (t.ex. KBT, KT, psykodynamisk psykoterapi, ACT, eklekticism) - Diskutera och reflektera kring centrala terapeutiska faktorer som rör terapeutisk allians, terapeut-klientrelationen, terapeutfärdigheter, specifika kontra icke-specifika faktorer vid psykologisk behandling som ges individuellt, i grupp, respektive via internet - På ett pedagogiskt sätt föra ut kunskap om aspekter som rör evidensbaserad behandling och reflektera kring sin insats Moment 6 Efter genomgången kurs ska studenten kunna: - Diskutera och redogöra för hur man hanterar vanliga fallgropar i behandlingsarbetet, så som t.ex. bakslag/återfall, att klientens problematik ej förbättras, klienten följer ej behandlingens upplägg - Diskutera tillvägagångssätt vid vanligt förekommande företeelser eller svårigheter i behandlingsarbetet eller relaterade situationer (t.ex. behov av tolk, journalskrivning)

Innehåll

Studenten förväntas från tidigare kurser ha grundläggande kunskaper om utrednings- och testmetodik, samtalsmetodik, samt skilda psykologiska skolbildningar/teorier inom det terapeutiska området förr och nu (psykodynamisk terapi, kognitiva och beteendeterapeutiska terapier, inlärningsteori/beteendeanalys). På denna kurs fördjupas kunskaperna och kompletteras med kunskap om eklektiska och integrativa strömningar inom psykoterapiens område, information om hur läkemedelsbehandling kan komplettera psykologisk behandling, samt kunskap om specifika klientrelaterade frågeställningar. Studenterna förväntas i hög utsträckning själva vara aktiva för inhämtande av kunskap genom bl.a. litteratur, rollspel, förberedelser inför handledning och klientarbete, och egna seminarier. Moment 1: Klientarbete under handledning, 9 hp (Supervised client work) Studenten får under handledning av legitimerad psykoterapeut med relevant kompetens genomföra minst två behandlingar av klienter med olika problemområden. Handledningen ges i grupp om 4 studenter. För att optimera handledningen spelas sessionerna in som ljud/bildinspelning och studenten skriver sessionsrapport till varje handledningstillfälle. Handledningen ges regelbundet, veckovis ca 3 timmar per tillfälle under två terminer. Studenten kommer att genomföra sin handledda terapi inom ramen för den psykoterapeutiska metod som visat evidens för den aktuella patientens problematik. I enlighet med det nuvarande forskningsläget kommer betoningen att ligga på kognitiv beteendeterapi, KBT, men andra evidensbaserade metoder kan också komma ifråga. Moment 2: Samtals- och intervjumetodik 4: Integration 1,5 hp (Communication and interviewing skills 4: integration) Studenterna får repetera kunskap från tidigare kurser och lära sig mer samtalsfärdigheter i motiverande samtal. Träning och feedback ges via videovinjetter och rollspelsövningar. Studenterna får reflektera kring centrala principer för samtalsmetodik, vara aktiva i samtals/intervjusituationer, och diskutera hur ens eget beteende mm. påverkar samtalsituationen. Moment 3: Tillämpad farmakologi, 1,5 hp (Applied pharmacology) Inom ramen för Tillämpad farmakologi får studenten fördjupad kunskap om läkemedelsbehandling vid psykiatriska syndrom (t.ex. antidepressiva läkemedel) och vissa somatiska sjukdomar, samt hur farmakologisk behandling kan komplettera psykologiska insatser. Moment 4: Evidensbaserad behandling, del 1, 9 hp (Evidence based treatment, part 1) Detta kursmoment innehåller fördjupad

kunskap om planering och behandling för barn, unga och vuxna med DSM-IV-diagnoser som ångest, förstämningssyndrom, ätstörningar, missbruk, personlighetsstörningar och psykoser. Evidensbaserade upplägg illustreras bl.a. genom exempel från manualer som legat till grund för forskningen. Dessutom innehåller momentet inslag om psykoteraeutisk forskningsmetodik. Moment 5: Evidensbaserad behandling, del 2, 4,5 hp (Evidence based treatment, part 2) Inom ramen för detta moment diskuteras centrala terapeutiska faktorer såsom terapeutisk allians och terapeut-klientrelationen. Dessutom reflekteras kring frågor om olika teoretiska perspektiv samt integration av terapiformer. Studenterna får även genomföra en föreläsning och reflektera kring sin insats. Kursmomentet sker till stor del genom problembaserad inläring, egen inläsning och reflektioner. Moment 6: Att hantera utmaningar och fallgropar i det psykoteraeutiska arbetet, 4,5 hp (Managing challenges and roadblocks in psychotherapy) Studenten får kunskap om hur de kan hantera vanliga svårigheter, fallgropar, och hinder i kliniskt behandlingsarbete (hur man hanterar våld, arbete med tolk, återfall, mm.) Kursmomentet sker till stor del genom problembaserad inläring, via diskussioner och reflektioner.

Klientarbete under handledning, 9.0 hp

Betygsskala: GU

Samtals- och intervjumetodik 4: Integration, 1.5 hp

Betygsskala: GU

Tillämpad farmakologi, 1.5 hp

Betygsskala: VU

Evidensbaserad behandling, del 1, 9.0 hp

Betygsskala: VU

Detta kursmoment innehåller fördjupad kunskap om planering och behandling för barn, unga och vuxna med DSM-IV-diagnoser som ångest, förstämningssyndrom, ätstörningar, missbruk, personlighetsstörningar och psykoser. Evidensbaserade upplägg illustreras bl.a. genom exempel från manualer som legat till grund för forskningen, samt genomgångar och träning i att använda centrala behandlingskomponenter. Dessutom innehåller momentet inslag om psykoteraeutisk forskningsmetodik.

Evidensbaserad behandling, del 2, 4.5 hp

Betygsskala: VU

Att hantera utmaningar och fallgropar i det psykoteraeut..., 4.5 hp

Betygsskala: VU

Arbetsformer

Undervisningen består av lärarledda föreläsningar, kliniska demonstrationer av olika psykoteraeutiska metoder via t.ex. videovinjetter och modellering, gruppövningar med inslag av praktisk färdighetsträning, diskussions- och rollspelsseminarier, grupparbeten, studerandeleda diskussioner/föreläsningar, och reflektionsövningar/skrivningar (delvis via kurswebb). Studenterna förväntas ta eget aktivt ansvar för litteratursökningar om evidensbaserade terapiformer, forskningsfynd, samt kritisk granskning av och reflektion kring litteraturen. Inom ramen för moment 1 ges specifik handledning av legitimerad psykolog/legitimerad psykoteraeut med kognitiv beteendeterapeutisk inriktning eller annan lämplig terapeutisk inriktning på det klientarbete som studenten ska bedriva. Vissa seminarier, reflektionsuppgifter och övningstillfällen är obligatoriska.

Examination

Moment 1 Studentens kunskap examineras genom 1) Minst två genomförda klientarbeten (G/U) 2) 90% närvaro på handledningstillfällena (G/U) 3) Inlämnade sessionsrapporter och avslutade godkända behandlingsrapporter (G/U) 4) Obligatoriska falldiskussionsseminarier (G/U) På momentet ges något av betygen Godkänd/Underkänd. Riktlinjer vid underkännande Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning (VFU) eller motsvarande om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att klient/patientsäkerheten eller klienternas/uppdragsgivarnas/patienternas förtroende för verksamheten/sjukvården riskeras. När VFU avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett VFU-tillfälle är förbrukat. I sådana fall ska en individuell handlingsplan upprättas, där det framgår vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt VFU-tillfälle på denna kurs.

Moment 2 Studentens praktiska kunskaper inom samtals- och intervjumetodik IV utvärderas genom 1) Samtal med/förmedlande av information till personer utan särskilda förkunskaper i psykologi och reflektion kring detta (G/U) 2) Rollspel av terapeutiska situationer i obligatoriska rollspelsseminarier, samt kritisk granskning av den egna insatsen (G/U) 3) Reflekterande uppgift om samtalsmetodik (G/U) På momentet ges något av betygen Godkänd/Underkänd. Moment 3 Momentet examineras genom 1) skriftlig inlämningsuppgift (VG/G/U) 2) obligatoriskt deltagande i diskussionsseminarium (G/U) På momentet ges något av betygen Väl Godkänd/Godkänd/Underkänd. För att få godkänt på kursmomentet krävs minst betyget G på examinationsuppgift 1 och 2. För VG krävs betyget VG på examinationsuppgift 1 och G på examinationsuppgift 2. Moment 4 Studentens kunskap om evidensbaserad behandling examineras genom 1) Enskilt utredande arbete (VG/G/U) 2) Skriftliga reflekterande uppgifter (G/U) 3) Rollspelsövningar vid obligatoriska seminarier (G/U) På momentet ges något av betygen Väl Godkänd/Godkänd/Underkänd. För att få godkänt på kursmomentet krävs minst betyget G på examinationsuppgift 1-3. För VG krävs betyget VG på examinationsuppgift 1 och G på examinationsuppgift 2-3. Moment 5 Studentens kunskap om evidensbaserad behandling examineras genom 1) Enskilt utredande arbete (VG/G/U) 2) Skriftliga reflekterande uppgifter och deltagande i muntliga seminarier om dessa (G/U) 3) Föreläsning om evidensbaserad behandling och reflektion kring denna (G/U) På momentet ges något av betygen Väl Godkänd/Godkänd/Underkänd. För att få godkänt på kursmomentet krävs minst betyget G på examinationsuppgift 1-3. För VG krävs betyget VG på examinationsuppgift 1 och G på examinationsuppgift 2-3. Moment 6 Momentet examineras genom ett 1) Enskilt utredande arbete (VG/G/U) 2) Skriftliga reflektioner om aktuella teman på momentet (G/U) 3) Diskussionsseminarier (G/U) På momentet ges något av betygen Väl Godkänd/Godkänd/Underkänd. För att få godkänt på kursmomentet krävs minst betyget G på examinationsuppgift 1-3. För VG krävs betyget VG på examinationsuppgift 1 och G på examinationsuppgift 2-3. För att bli godkänd på hela kursen krävs minst betyget G på alla examinationsuppgifter under moment 1 - 6. För betyget Väl Godkänd på hela kursen krävs VG på minst 3 av de 4 kursmoment som har betygsgraderna U/G/VG (kursmomenten 3-6), samt betyget G på övriga kursmoment. För student som missar obligatoriska diskussionsseminarier ersätts dessa med restseminarier i klassrum samt fördjupningsuppgifter. För den student som inte uppfyller kriterier för åtminstone Godkänd (G) ordnas restduggor och omtentamenstillfällena i enlighet med KIs lokala riktlinjer på teoretiska kursmoment. Begränsning av antal examinations- prov- och praktikstillfällena: Enligt KIs lokala riktlinjer har en student rätt till sammanlagt sex (6) examinationstillfällena per moment för att få godkänt resultat (dessa kan dock vara nästkommande ordinarie examinationstillfällena på kursen). Verksamhetsförlagd utbildning/kliniska moment (t ex moment 1 Klientarbete under handledning på denna kurs) har studenten enligt KIs lokala riktlinjer rätt att genomgå maximalt två (2) gånger. Om en student riskerar att bli underkänd på moment 1, klientarbete under handledning, ska studenten bli informerad om detta skriftligt och muntligt vid halvtidsbedömningen inför termin 10. Detta sker så att studenten ges möjlighet att förbättra sina kunskaper. I samband med detta upprättas en åtgärdsplan för hur studenten ska kunna uppnå godkänt resultat.

Övriga föreskrifter

Vissa seminarier, reflektionsuppgifter och övningstillfällena är obligatoriska. Kursen ges med 70 % takt

under första terminen (ht) och 30 % under andra terminen (vt). Moment 1 löper över bägge terminerna. Kursutvärdering sker enligt KIs lokala riktlinjer. Resultat och eventuella åtgärder återförs till studenterna på kurswebben.

Litteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Clinical handbook of psychological disorders : a step-by-step treatment manual

Barlow, David H.

4. ed. : New York : Guilford Press, cop. 2008 - 722 s.

ISBN:978-1-59385-572-7 LIBRIS-ID:10654616

[Sök i biblioteket](#)

Beck, Judith S.

Cognitive therapy for challenging problems : what to do when the basics don't work

New York : The Guilford Press, 2005 - 324 s.

ISBN:1-59385-195-2 LIBRIS-ID:10067717

URL: [Länk](#)

Svensk översättning: Beck, J. S. Kognitiv terapi för mer komplexa problem: när vanliga metoder inte fungerar. Stockholm: Norstedts Akademiska Förlag; 2007.

[Sök i biblioteket](#)

The therapeutic relationship in the cognitive behavioral psychotherapies

Gilbert, Paul (Ed.); Leahy, Robert L. (Ed.)

London : Routledge, 2007 - 292 s.

ISBN:978-0-415-38437-7 (hbk.) LIBRIS-ID:10411738

[Sök i biblioteket](#)

Roadblocks in cognitive-behavioral therapy : transforming challenges into opportunities for change

Leahy, Robert L.

New York : Guilford Press, cop. 2003 - xix, 364 s.

ISBN:1-57230-920-2 LIBRIS-ID:8957596

[Sök i biblioteket](#)

Miller, William R.; Rollnick, Stephen

Motivational interviewing : preparing people for change

2. ed. : New York : Guilford Press, 2002 - xx, 428 s.

ISBN:1-57230-563-0 (inb.) LIBRIS-ID:6385706

[Sök i biblioteket](#)

Norlén, Per; Lindström, Erik

Farmakologi

2., [utök. och omarb.] uppl. : Stockholm : Liber, 2009 - 384 s.

ISBN:978-91-47-09393-9 LIBRIS-ID:11438350

[Sök i biblioteket](#)

KBT inom barn- och ungdomspsykiatri

Öst, Lars-Göran

Stockholm : Natur & kultur, 2010 - 261 s.

ISBN:978-91-27-11509-5 (inb.) LIBRIS-ID:11171366

[Sök i biblioteket](#)

Fass: www.fass.se

Läkemedelsboken:

<http://www.lakemedelsverket.se/overgripande/publikationer/listningar/lakemedelsboken/>

Behandlingsmanualer i klientarbete i samråd med terapihandledare.

Artiklar enligt lärares anvisningar.